

מתיקת הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

**ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי ישכר
דוב רוקח מבעלזא זצוק"ל בנו של הרבי
הקדוש רבי יהושע מבעלזא זצוק"ל נסתלק
כ"ב חשוון (תרפ"ז)**

יהודי חשוב 'בן של קדושים' הגיע פעם ביחד
עם בנו הילד, אצל רבינו הקדוש המהר"ד
מבעלזא זצוק"ל להסתופף בצילו בשבת קודש.
כשהם נכנסו לקבלת שלום, שאל רבינו את אבי
הילד, מהו שם הילד, והאב ענה. בליל שבת קודש
בעת השלחן הטהור, הושיבו את האורח החשוב
אצל השולחן בסמיכות לרבינו, ואילו הילד נעמד
מאחורי הכסא של רבינו זצוק"ל. לפני שרבינו
העניק לילד שירים, שאל שוב את אביו מהו שם
בנו. וכן היה גם בעת עריכת השולחן בסעודה
שלישית.

ולגודל הפלא, גם בעת שהאב ובנו נפרדו מרבינו
ז"ע לשלום, שאל רבינו שוב מהו שם הבן. עכשיו
זה כבר היה לפלא גדול מאד אצל האב, למה חזר
רבינו ושאל שוב ושוב אודות שם הבן זה כבר
ארבעה פעמים. בהמשך שאל רבינו את האבא,
האם הילד לומד. וענה האבא, שב"ה הוא לומד
טוב, אבל אין לו חשק לחזור על לימודו. נענה
רבינו ואמר לילד: 'אני מבטיח לך, שאם תחזור
על כל דבר שתלמד ארבעה פעמים, תזכור
לתמיד כל מה שאתה לומד'. רק עכשיו הבין
האבא, שמתעם זה שאל אותו 'ארבעה' פעמים
אודות שם בנו, כי רצה לפעול בזה הבטחה גדולה
זו, שאחרי לימוד 'ארבעה' פעמים יזכור הבן כל
דבר לנצח.

לימים כשהתבגר הילד, נסע ללמוד בישיבת
חכמי לובלין, ונעמד למבחן אצל הראש ישיבה
- הרבי של כולנו מרן הגאון רבי מאיר שפיירא
זצוק"ל. הראש ישיבה הצטדק, שהוא טרוד מאד
כעת, כי היה אז אסיפת הרבנים, ולכן ישאל לו רק
שאלה אחת שכבר שאל להרבה בחורים ולא ענו.
ושאל אותו, מהו הטעם שאנו תוקעים בשופר
במוצאי יום הכיפורים.

הבחור ענה מיד בעל פה הלשון שכתבו התוספות
(שבת קיד: ד"ה ואמאי) על זה: 'מהו שתוקעים
במוצאי יום הכיפורים, אינו אלא להודיע שהוא
לילה, ויאכילו את בניהם שהתענו, וגם להכין סעודת
מוצאי יום הכיפורים שהיא כעין יום טוב'. הראש
ישיבה נדהם מהתשובה המהירה, ועל מה שהוא יודע
כל הלשון בעל פה. ולכן שאל אותו עוד שאלה, וגם
על זה השיב תיכף ומיד, תוך כדי אמירת לשון הגמרא
בעל פה.

הראש ישיבה התפעל עד מאד ושאל אותו, איך זכה
לזכרון מופלא כזה. והשיב הבחור בפשיטות, הרי יש לי
ברכה והבטחה מהרבי הקדוש מבעלזא זצוק"ל, שכל מה
שאחזור עליה ד' פעמים, אזכרנו תמיד. לימים כאשר הבחור
כבר היה איש זקן, העיד, שהוא עדיין זוכר עד היום כל דבר
שחזר עליה ארבעה פעמים.

הישועה הכפולה שפעל הרבי הקדוש זצוק"ל ליהודי הסוחר

תזכורת מן השמים לקיים מצוות פדיון הבן

למעלה מעשר שנים כבר עברו מנישואיו של אותו אברך סוחר,
ועדיין לא זכה להיפקד בבנים. בצר לו נסע לסאדיגורא, ונכנס
בקדש פנימה אצל הרבי הקדוש רבי אברהם יעקב האדמו"ר
הזקן מסאדיגורא זצוק"ל, ושפך לפניו את מר לבבו, וביקש
והתחנן לפניו שיזכה לישועה גדולה, כי מה יש לו מכל מסחרו
ועושרו כל עוד שהוא הולך ערירי רחמנא ליצלן בלא בנים.
הרבי הקדוש בירכו, שיזכה בקרוב ממש להיפקד בבן זכר.

ואכן אחרי כשנה, נולד לאותו אברך בנו בכורו, לשמחת כל בני
המשפחה. היהודי הסוחר ערך סעודה גדולה
ורבתי לכבוד הברית מילה. אמנם לאחר מכן
היה נחוץ לו ביותר לנסוע לרגל מסחרו ועסקיו
הרבים, ולכן מינה את ידידו הטוב שהוא יהיה
ה'שליח' לפדות במקומו את בנו בכורו ביום
השלושים ללידתו. אמנם למעשה שכח השליח
לגמרי מזה, וגם אבי הבן הסוחר כאשר חזר
סוף סוף לביתו אחרי תקופה ממושכת, שכח
לגמרי לברר אם אכן פדו את בנו בכורו. וכך יצא
שלמעשה, הבן הבכור שנולד אחרי הרבה שנות
ציפייה, לא נפדה על ידי כהן.

כאשר הבן יקיר נעשה בן שלש עשרה שנה,
הכין אביו הסוחר סעודה גדולה ומכובדת
לכבוד שמחת הבר מצוה, ומבעוד מועד הכין
עבורו דרשה ארוכה. חתן הבר מצוה חזר על
הדרשה עשרות פעמים, עד שכבר היה בקי ורגיל זה
כמו 'אשרי יושבי ביתך'.

המון אנשים נאספו ובאו לכבוד שמחת הבר מצוה, ביניהם
אנשים מכובדים וסוחרים חשובים. כאשר הגיע הרגע המיוחל,
קם חתן הבר מצוה על רגליו, והחל להשמיע בטוב טעם דעת
את הדרשה הארוכה, כאשר אביו מזיל דמעות של שמחה,
בראותו את בנו יקירו עומד דורש כהלכה לפני קהל גדול כזה.
אמנם לפתע הופרה ונתקלקלה כל שמחתו בבת אחת. כאשר
פתאום נכנס רוח שגעון בחתן הבר מצוה, ובמקום להמשיך
את הדרשה, התחיל לפתע לדבר ממש שלא כענין, כשהוא
חוזר שוב ושוב על השם 'שְׁמִיחָה זִלְבֶּרְשֵׁטִיין'. האבא כמעט
התעלף על המקום, כל שמחתו נהפכה לו לאבל ותוגה. כל
הנאספים תמחו, מה הנער רוצה מהאיש 'שמחה זלברשטיין',
למה הוא חוזר על שמו המון פעמים.

גם אחרי חגיגת הבר מצוה, המשיך הבן להזכיר כל הזמן
שוב ושוב אותו שם, 'שמחה זלברשטיין'. ההורים נתקפו
בחרדה עמוקה ולא ידעו כדת מה לעשות, הם הלכו עמו לטובי
הרופאים, אך הם עמדו חסרי אונים, ולא ידעו להסביר מהו
חוליו, ולא מצאו עצה איך להשפיע על הבן שיפסיק לדבר
מהאיש הזה.

ידידיו של אבי הנער נרתמו לעזרתו, ויצאו ביחד לבית הקברות
בעיר, לחפש על גבי המצבות אולי נמצא שם כזה, וצריכים
לבקש ממנו מחילה וכדומה. אך לשווא, גם אחרי כל החיפושים
לא נמצא בכל הבית הקברות מצבה עם שם כזה.

ראה
זה פלא
גדול

כאשר ראה אבי הנער שהוא נקלע לצרה צרורה, הוא קם ונסע
שנית לסאדיגורא, לבקש ולהתחנן אצל הרבי הקדוש זצוק"ל,
שכשם שפעל לו בזמנו את עצם הישועה שייפקד בבן זה, כך
גם יפעל עתה רפואה וישועה שלימה לבנו. הפעם הוא נסע
ביחד עם הנער לסאדיגורא, והם נכנסו ביחד לקדש פנימה.
האב בכה תמרורים, רבינו הקדוש, 'ל'שמחה' מה זו עושה, מה
רוצה בני יקירי מאותו איש 'שמחה זלברשטיין', איך אפשר
להשיגו ולבקש ממנו מחילה, ואיזה עצה אני יכול לעשות עוד
למען רפואת וישועת בני. הרבי אמר לו, שישאר לעת עתה
ביחד עם בנו כאן בסאדיגורא, והוא כבר ישלח לקרוא לו.

העסקנים בחצר הקדוש דאגו מיד להעמיד עבורם אכסניא
בעיר. פעם באמצע הלילה באו לאכסניא,
והודיעו להם שהרבי שלח לקרוא להם
אל הקדש פנימה. כאשר באו שאל הרבי
לאבי הנער, האם פדו את הבן כשהגיע
יום השלושים ללידתו. בתחילה ענה האב
'בודאי', מה השאלה. אך תיכף נזכר,
שבאותה עת הוא היה טרוד מאד במסחרו,
ונסע מיד לאחר הברית מילה למקומות
שונים, ומינה את ידידו שהוא יהיה שלוחו
לפדותו במקומו, ויתכן שהשליח שכח לקיים
את שליחותו ועדיין אין הבן פדוי.

אם כן - אמר לו הרבי, זהו פשר השם שהנער
חזר עליו כל הזמן שוב ושוב, 'שְׁמִיחָה
זִלְבֶּרְשֵׁטִיין'. 'שְׁמִיחָה' הוא אותיות 'חֲמִשָּׁה',
ו'זִלְבֶּרְשֵׁטִיין' פירושו באדיש 'סלעים' של
כסף, נמצא שהוא חוזר כל הזמן על מילים
אלו, 'חמשה סלעים של כסף' של פדיון הבן...
מיד שלח אבי הנער לברר אצל אותו שליח, אם הוא קיים
את שליחותו בשעתו ופדה את בנו. או ואביו - אמר האיש
בחרדה ובבהלה עצומה, כל השליחות פרח לגמרי מזכרוני, אי
לי ואביו לפני.

תיכף הזמינו כהן ומניין אנשים, ופדו את הנער ב'חמשה סלעים'
של כסף' כדת וכדין. וראה זה פלא גדול, תיכף לאחר מעמד
פדיון הבן, שב הנער להיות כאחד האדם. הוא הפסיק לגמרי
להזכיר את השם 'שמחה זלברשטיין', וכך גם הפסיק לדבר
שלא כענין, רק שב לגמרי לבריא אותו ושלימות חכמתו ודעתו,
לשמחת ולחידות הוריו, שהמשיכו לרוות רוב נחת מבנם
בכורם ויקרים במשך רבות בשנים.

המשנה בדף היומי שלנו (בכורות טו), 'מת האב בתוך

**שלושים, בחזקת שלא נפדה, עד שיביא ראיה
שנפדה'. פירוש, אם אבי הילד מת בתוך שלושים יום
ללידתו, הרי הבן הזה בחזקת שעוד לא נפדה על ידי
אביו, כי אין הדרך לפדות את הבן לפני שלושים יום.
ולכן עליו לפדות את עצמו אצל כהן בחמשה סלעים
כסף, עד שיביא ראיה - שני עדים, שאביו כבר פדה
אותו עוד לפני שמת. כאן בסיפור נפלא זה למרות
שאביו היה בחיים כשהוא בריא ושלם, אך היות
ש'בתוך שלושים' יום ללידת בנו, נסע למסחרו
ו'המית עצמו' בהם, נשכח ממנו כל ענין פדיון
הבן, עד שהזכירו לו מן השמים בדך פלא...**

בצילם של גדולי ישראל

בצילו של הוד כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז קלויזנבורג שליט"א בירושלים עיר הקודש, מוצאי שבת קודש פרשת כי תצא תשפ"ו

להוסיף על זה, על פי מה שמובא בספר הקדוש בית אהרן (פרשת ויצא) בשם מרן הרבי הקדוש רבי שלמה מקרלין הי"ד זצוק"ל, וכך לשון קדשו:

'כמו שאומרים בשם הרב הקדוש ר' שלמה קארלינר זצוק"ל, על מה דאיתא במדרש (ספרי ואתחנן, לב) וכן פירש רש"י בחומש, על פסוק (דברים ו, ה) 'ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך', פירוש 'שלא יהיה לבך חלוק על המקום'. ואמר הפירוש על המדרש, אשר בכל מקום שהוא, יעבוד את השי"ת. כי יש בני אדם כשהם באיזה מקום ואינם עובדים להשי"ת, אומרים שהמקום גורם, כי אם היה באיזה מקום אחר, בוודאי היה עובד להשי"ת.

על זה אמר המדרש, שחלילה לומר כן. לזה אמר, 'שלא יהיה לבך חלוק על המקום', כי לא המקום גורם ח"ו איזו מניעה לעבודתו יתברך. כי כיון שהכל מאתו יתברך, ורצון השי"ת הוא שיהיה האדם כעת במקום הזה, מסתמא גלוי לפניו יתברך שזה המקום לא יגרום שום מניעה ח"ו לעבודתו יתברך, רק המניעה הוא מצד האדם. לכן אמר המדרש, שלא יהיה לבך חלוק על "המקום" שהוא שם'. עד כאן לשונו הקדוש.

וחשבתי שאולי זהו הכוונה, היכי דמי בעל תשובה, 'באותו מקום', היינו שמעתה ואילך יעבוד את השי"ת בכל מקום ומקום שהוא נמצא, ואל יאמר שמחמת שהוא במקום כזה, לכן אינו יכול לעבוד את השי"ת כראוי.

אדמו"ר שליט"א: רבה של קיוורטש זצ"ל היה אומר כעין זה בשם רבו הקדוש הייטב לב זצוק"ל, שיש אנשים שעובדים את ה' כראוי רק כשהם נמצאים בבתייהם ובערים במנוחת שלום והשקט, לעומת זה כשהם נוסעים ממקום למקום, וטרודים בטלטול הדרך, הם חושבים שעכשיו אינם יכולים לעבוד את השי"ת כראוי. ועל זה אמרו במדרש, 'שלא יהיה לבך חלוק על המקום'. פירוש, שלא יהיה אצלך שום "חלוק" באיזה מקום אתה נמצא, רק בכל מקום שבעולם שאתה רק נמצא, יש לך לעבוד את השי"ת באותה עבודה כמו כשנמצאים בבית במנוחה ושלום.

ושמעתי מאדמו"ר הרבי הקדוש זצוק"ל, שרבה של קיוורטש זצ"ל שהיה נחשב גם כתלמיד של זקני מרן הדברי חיים זצוק"ל, אמר לו בהזדמנות אחת, אני מקנא את זקנך בעל הדברי חיים ז"ל, דהנה בכל מקום בעולם שהוא נוסע, יש לו אותה דביקות נוראה בהקב"ה. לעומת זה אני, דומה לארון קיר', שרק כשהוא עומד במקומו יכולים להשתמש עם זה באופן הראוי, מה שאין כן כאשר מטלטלים את זה ממקום למקום...

הרב קובלסקי: אצל רבינו שליט"א אנו רואים שדבוק בדרכי אבותיו ז"ל, ונשאר תמיד באותה דביקות. כמו שראינו עכשיו בחוש, בשבת העברה היה לנו שבת מרוממת בצפת, וגם בשבת זו היה לנו ממש אותה שבת מרוממת, כאן בירושלים עיר הקודש, בלי שום 'חילוק' בין מקום למקום.

אדמו"ר שליט"א: הקב"ה יעזור שהשבת קודש ישפיע כך על כל השבוע.

הרב קובלסקי: אני ישלח בס"ד לרבינו שליט"א כל שבוע הגיליון של 'מתיקות הדף היומי'.

אדמו"ר שליט"א: אדרבה, יישר כח.

הרב קובלסקי: זכיתי בעבר, שמרן שר התורה הגאון הגדול רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל קרא את הגיליון במשך שמונים שבועות רצופות, בכל יום שני בשבוע.

אדמו"ר שליט"א: אָזוי, גֶענוואלדיג. - ככה, נפלא.

הרב קובלסקי: אנשי ביתו של מרן זצוק"ל העידו שבכל פעם כשהוא היה בחלישות הכוחות, כשהגישו לו את הגיליון 'מתיקות הדף היומי',

קיבל כוחות רעניים. ועוד

הם העידו, שארבעה ימים

לפני הסתלקותו, עוד קרא

את הגיליון. ובכלל זה

היה הגיליון היחיד שקרא

בקביעות כל שבוע.

אדמו"ר שליט"א: יעזור

השי"ת שתזכו להמשיך בזה

ביתר שאת וביתר עוז, ושזה

יגיע לכם בקלות, ושתזכו

לכתיבה וחתימה טובה, שנה

טובה ומבורכת.

הרב קובלסקי: אמן.

הרב קובלסקי מסר לכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א גיליון "מתיקות דף היומי" פרשת כי תצא.

אדמו"ר שליט"א: אני צריך את זה בכל שבוע.

הרב קובלסקי: בס"ד אני ישלח עבור רבינו שליט"א בקביעות כל שבוע.

הרב קובלסקי: בגיליון הנוכחי - פרשת כי תצא (גיליון שכ"ז), אכן כבר התחלנו לעסוק בתורת רבינו המהרש"א ז"ל, בענין חשיבות הרצון והמחשבה, כמו שאמרתי לרבינו שליט"א במוצאי שבת העבר.

אדמו"ר שליט"א: נפלא ביותר. יישר כח.

הרב קובלסקי: הרבי שליט"א הזכיר בשבת קודש בדברות קדשו, הפסוק בפרשת יתרו (שמות יט, י), 'ויאמר ה' אל משה לך אל העם וקידשתם היום ומחר', והרבי פירש, שכך אמר הקב"ה למשה רבינו, שצריכים לקדש את האנשים החושבים לעצמם, ש'מחר' הם יקחו את עצמם לקדושה ועבודת ה' כראוי. וידוע שזהו עצת היצר, כי אם לא עכשיו אימתי, הרי גם מחר הם יאמרו שרק 'מחר' הם יקחו את עצמם ואין לדבר סוף. וזהו 'וקידשתם היום', שילך ויקדש אותם 'היום' דווקא, ואל ידחו את זה ל'מחר'.

אדמו"ר שליט"א: כל פעם כשזוכים להתעוררות, צריכים להתחיל תיכף ומיד, "היום".

הרב קובלסקי: כשרבינו שליט"א אמר את זה בעריכת השולחן, חשבתי לעצמי, מה יהיה כשהרבי יחזור לארה"ב, מהיכן יקחו החסידים כאן בארץ ישראל חיזוק נורא כזה.

אדמו"ר שליט"א: קודם כל אני מקווה אי"ה שאוכל להישאר כאן בארץ ישראל תמיד. ואפילו אם אצטרך לחזור לארה"ב, הוא אצלי בבחינת 'דעתי לחזור', אני מלא תקווה שאזכה לחזור בקרוב שוב לארץ ישראל.

הרב קובלסקי: בפרשת השבוע - כי תצא כתוב, (דברים כב, כד), 'וסקלתם אותם באבנים ומתו את הנערה על דבר אשר לא צעקה בעיר'. והוא דבר נורא ומבהיל, הורגים את הנערה מפני טענה אחת ויחידה שיש עליה, שמאחר שנמצאה בעיר, היה עליה "לצעוק". ולכאורה קשה, למה מענישים אותה כל כך קשות מחמת זה, אולי היא פשוט התביישה לצעוק, ואולי אין זה טבעה כלל לצעוק.

וחשבתי לבאר על פי מה שכתב האור החיים הקדוש בפרשת כי תבוא (דברים כו, ז) וכך לשון קדשו: 'ואומרו ונצעק אל ה', כאן רמז שצריך האדם להתפלל לה' "בכל יום", שיצילהו מיצר הרע, והוא אומרו ונצעק אל ה' וגו'. ואומרו 'וישמע ה' את קולנו' וגו', פירוש, הגם שה' הוא שברא יצר הרע לבחון האדם בעבודת בוראו, אף על פי כן כשצועקים אליו, שומע קולם'. עד כאן לשונו הקדוש.

ועל פי זה יש לומר, שהיות וכל אדם צריך לקיים כל יום בחינת "ויצעק", לצעוק שיזכה להינצל מהיצר הרע, אם כן הדבר מוכרח, שהקב"ה הטביע כך בטבע האדם, שיהיה לו כוח צעקה על היצר בכל יום ויום. ולכן שפיר יש טענה על הנערה, למה לא השתמשה בכוח הצעקה שהטביע בה הקב"ה, "לצעוק" בעיר שיבואו להציל אותה מן היצר הרע.

אדמו"ר שליט"א: צריכים להשתמש עם כח הצעקה הזאת, גם בתפילות שבכל יום ויום.

הרב קובלסקי: אולי זהו אכן המקור שנהוג בחצר הקודש קרלין לצעוק בתפילה.

אדמו"ר שליט"א: זהו אכן אחד מהתפילות הנפלאות ביותר בדורינו, כל פעם שנכנסים שם, רואים ציבור שלם המתפללים בקולות ובהתלהבות להקב"ה, ואין לך דבר נאה יותר מזה.

הרב קובלסקי: במנוחה כבר התחילו לקרוא פרשת כי תבוא, יש קטע נורא בספה"ק דברי חיים בפרשת כי תבוא, שאפילו כאשר אין האדם זוכה ל'רצון' אמיתי לעבוד את ה', אך לכל הפחות הוא 'רוצה לרצות', והיינו 'שרצונו' שיהיה לו רצון טוב, זה גם כן נחשב כ'רצון'.

אדמו"ר שליט"א: זקני מרן הדברי חיים זצוק"ל היה אומר את זה, בשם הרבי הקדוש רבי זושא זצוק"ל, שאפילו אדם שיש לו רק 'רצון' שיהיה לו 'רצון' שיהיה לו 'רצון' וכך כמה פעמים, בכל זאת גם זה נחשב כ'רצון'. אך כמובן אסור להסתפק עם הרצון בלבד, צריכים לעשות משהו בפועל, אפילו משהו.

הרב קובלסקי: רבינו שליט"א הזכיר עוד בדברות קדשו, לשון הגמרא במסכת יומא (פז,): 'היכי דמי בעל תשובה, באותו זמן ובאותו מקום'. חשבתי בס"ד